

ملا ناصر الدين

ادچوجى ابل تىمنى ۱۲ قىك. № 8. МОЛЛА НАСРЕДДИНЬ

كورىي

Литог. С. Быхова

مجموعه‌نامه آذربایجانی:

«ملا نصرالدین» اداره‌سی

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддинъ“

Г. ТИФЛИСЪ.

آجیق تورک دیلنده یازبلیمان مکتوب و مقاله

قبول اولونماز.

—

آبونا دفتره من آچیلدیتازه ایل ایجون ملا نصرالدینه ابونه دقفری آچیلدی
فافقازده و ۱۲ آیانی . (۵۲ نسخه) - ۵ میانروسیده : ۹ آیانی . (۳۹ نسخه) - ۴ میان
۶ آیانی . (۲۶ نسخه) - ۳ میان۳ آیانی . (۱۳ نسخه) - ۱ میان ۶۰ قلد
اجنبی مملکتاره ۱۲ آیانی ۶ میان، ۶ آیانی - ۴ میان

۱۹۰۸ ۲۶ فیورال

هر هفته نشر اولونور

۱۳۲۶ ۵ صفر

علم نجوم

فلکون اوضاعی بوگا دلات ایدیر که
بوایل چوخ راجت کیچه جک، هریان ده
او جوزاق و بولق او لاجاق، و هر چند بو
دنیای فانی دن چوخ آدام او دنیاه گید.
چکار، اما بولارلا هامی سی زحمت سین
جان و برمجهکار.

پولیقا عالمده هیچ بر تغیر و تبدل
گورونور، سوابی او ندان که ایران و عثمانی
حکومتی اتحاد ایدوب یوروبا حکومتی‌لر
فاغنه چخاچاکلار.
قازانه مسجدل دکانلارینی اجاره گو.
تورنلر اجاره وقتی قورتا انداز صوگرا هنی
کرایه یولی و برمجهکار و هنی ده دیمه‌چکلر
که «بیو-دکانلار بزمی آنامزدان قالوب».
ماکیدونیاده بو بهار قیرمزی چیچکلار
آجاق.

با کوده مسلمان دالوس بازلازی اوروس
قارا دستلری ایله اتفاق ایده‌چکلر که اسلامک
ترقی سی ایجون بر قلوب آچیونلار.
کنجه مقاس‌لری و مؤمن‌لری میدانه یېشاجا.
قلار که پادشاهلوق دومایه تغرام و دروب کنجه
آجلاری ایجون یارم ملیون يول طلب ایتسوئلار.
ایروانه جتاب میرزا یاسار جماعه
کوزل و عظار سوپیه‌چک و بیوت ایله‌چک که
فاخته خانه آجاق تیاره کینتمک دن مین
مرتبه یاخشی در.

(انشاء الله مابعدی اولاق)

یلار که مثلا تقليس ده نشر اولونان و بی
طر فلکده شهرت تابان «زاافقاوازی» غازیقی هر
بر ملک دوغری و حق سوزنی قبول ایدوب
جانب ایله‌ر. حتی پترنورع و موسقاوامده بیله
غازیتلر چوخ وار، کاشن یازان اوسلون.
نه یازمیلاره

«تقليسی یستوق» غازیتی‌لک یالانجی
مخبری «آیشین» امضانی ایله گویا اسلامو.
لدان یازیر که فشمائی سرحدیه یاوق اولان
روسیه مسلمانلاری عثمائی حکومتی‌لک فاقاشه
داخل اولماغینه چوخ شادرلر و حق ایندی.
دن حاضر لایشلار که عثمانی قوشنلارینه
قوخالق و برسوئلاره، سوز چوخ، جتاب مخبر
بونی چوخ یاخشی یلر که مثلا بوتون
ایروان غوبنی‌نی‌ند آثاری‌میز جهاندان صوگرا
آچیقلانوب سوگنده دیبورل: «آی عثمانی
اوغلی عثمانی».

خبر بونی یاخشی یلر، اما نه یازمیز
بونی ده یاخشی یلر.

اگر خبر بیلیسیدی که مسلمانلار روسجه
تیلم تاپشلاری بونلک یالالارلاری برو دد
ایلوب بونلک بیزلگی‌نی ایبات ایله‌چک -
البته مخبر بو بهنانلارینی بو قیرمزی‌لنده
یازمازدی.

اما خبر بونی چوخ عجب یلر کے
مسلمانلاردان سس چخمیاچ:

«برنیاید زکشتگان آواز»
«ملا نصرالدین»

هار له در لار؟

هاراده‌درلر روسجه یازسانلاریم؟ نجه
اوولبار قلم صاحب‌لاریم؟ هارا گیزله‌نوبلر
روس دارالفنونلارینی قورتاوش جوانلاریم؟
نه اوونلاردان برس سچخیم؟

ایندی به کی چون وقت اتفاق دوشولیدر که
بر مسلمانلار ئابه‌سنده جور بی‌جور بہنا لار روس
غازیتلرینده یازولبار که بزی غیر ملت‌لرلا و
دوللئن ئظر نده تمثیلدرسونلار.
اما بہنا لارلاک یکری سی نه بیزلدن بردانده
جواب یازمیلوب.

بد خوارمه مردلک ایله جواب ویرن
کیچین وقتلرده برجه احمدبیک آقاییوف
اولوری، اما «وارشاده» چخاندان صوگرا
مشارا ایله روسجه یازماقدده معلوم که دخی
فرصت تایبایمیر.

حکومتی

نه روسجه او خوش
جواللاریم هردن بر قلمی گوتوروب مسلمان-

لار باره‌سنده یازیلان یالانلاره جواب
یازمیلار؟

ندر بونلک سیبی؟
دیمسونلار «هانسی غازیتی‌هه جواب یازاق
د جاب ایله‌سون! اونلار بونی چونخان

دزه نه

گر بایبل خلقی تابه ایندی گراناق بزه نه!
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه!
بز مگ آجلارا وقف ایلمشیک مالمزی؟
تله هر مستحقه بدل ایدمک اموالمزی....
بز مراعات ایدمربک آنچق اوز احوالمزی
دایماً بسیلیریک نازیله اطفقالمزی
آنایز طفلاری باشدی بورانق بزه نه
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه

بوده سوزدرمی؟ فازاندیقلرمیز پارملری
هی ویرمک بوغمالاسون زنگذزور آوارملری
بزلمه دخلي ندر؟ بودخر اگ چارملری
قوی آغاراسون فترا گوزلزنگ قارملری
چکون آتلر گیجه گونوز نگرانق بزه نه
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه

بوشلا آی ملا دای سنه بزی چکه زورا
بزسته جبله ابله دوشمه ریک اسلا بو تورا
با خاریق گوشة چشم ابله دها زنگذزورا
قارلی داغلاردا سویوقنان اوله نک جانی گورا
اولمادی قسم او بدبخته آرالق بزه نه
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه

بزه گوسترمه عزیزم! او غم اویناغلارنى
یازدم جوق گرمشول آل گلر آجان داغلارنى
یغستوق (دمیک) نی بوشلامشونغ تفليس اویونجاغلارنى
جو لیوب زنگذزوری ایدی بورانق ایه نه
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه

آوات مجلس

بو مجلس عبارتدر میض عورتاردن.
صاحب خانه بر قفر کیشی مرته
خوانی دعوت ایدیر که گلوب هر گون
آرواتلاره مرته او خوسون. آرواتلار

یغیشیر مسجدی او توروزلار، ینی بری
برینک ایجنده حمام کیمی چه او توروزلار.

مرته خوانه اوز و قنده گلیر آرواتلار-
ری یارا یارا کیجیر گیبدیر کورسینک
اوستنده او توروز، آرواتلاره مزی فضیاب
ایلور. مرته خوان او خوبانده آرواتلارمز

اوzi آجیچمه او توروب کیمی آغلبوده
کیمی دیبور: «آغیرم اوره گنه پس
او خودی». کیمی دیبور: «نه یاخیچه
کیشیدر فاردا شام اولسون». کیمی دیبور:

«گورمن بونک آروادی وارمی بو خسا
ارگندی». خلاصه، جوق سوز وار اما قوی
برجه مجلس داغلارندن سوگرهده یزیم
آرواتلارلا صحبتندن دیهم:

بیری دیبور «من تانلاره گیده جمک»

بیری دیبور «منه ملا محموده گیدم-

جمک»

بیری ده دیبور «مرته خانک قاباق
دیشی نک بری دوشوب»

بولاری یاز آنده «معلم اجتماعنده
معلمزارده اولسونی بو خسا بوخه بو یادیمه
دوشده. هله بو قوی فالسون. برده بیلا

تیبه تویالردا زورناچیلارلا قباغنده آر-

واتلارملاک اویناماغی یادیمه دوشده. اما

بونی او تافیرام دیهم باقی والسلام.

از طرف . . . . .

سبنک قورخوشندن امضا یازمادیم قوی

فالسون گان سفره.

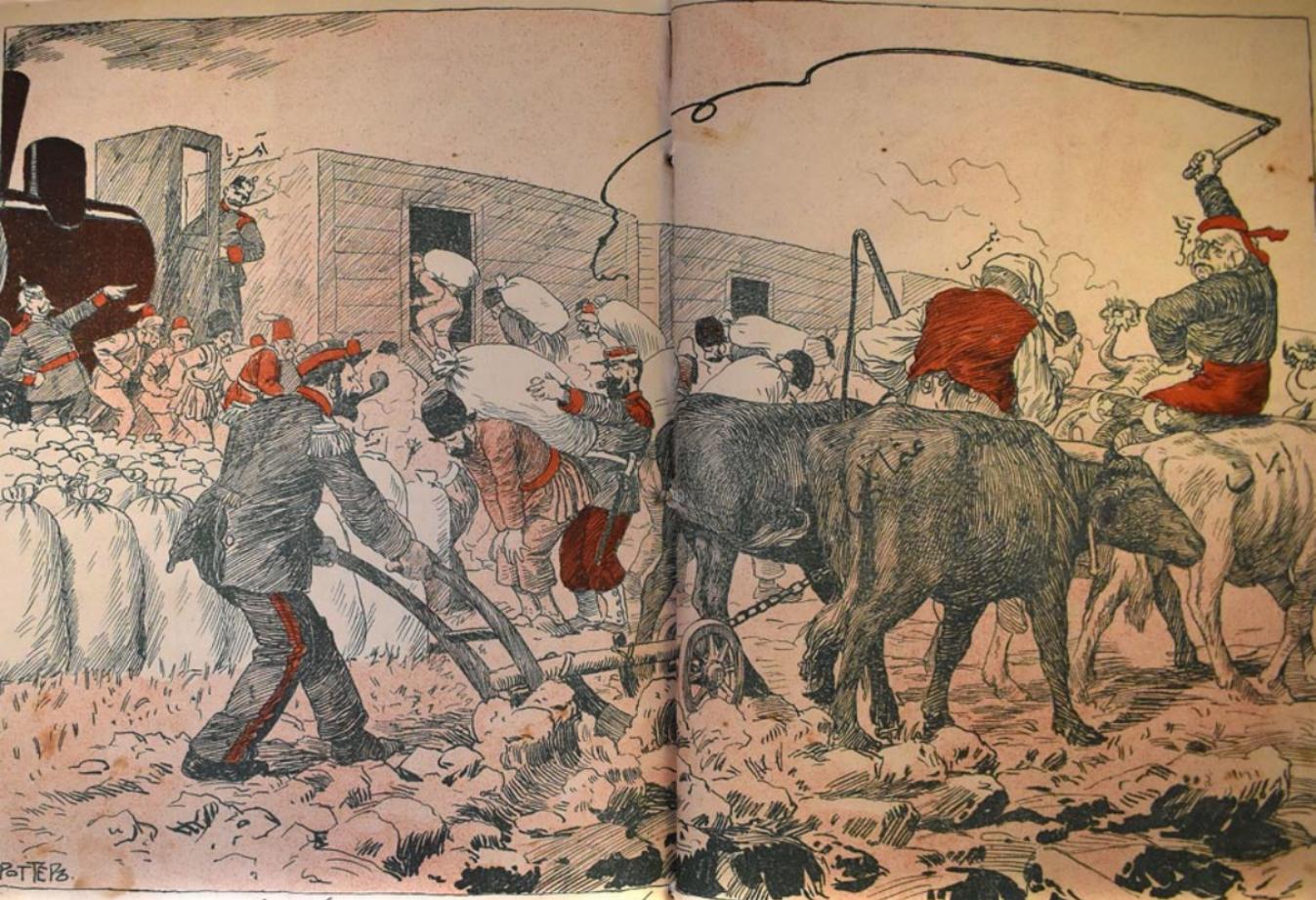
اعلان

شما خیده اولان پیرلوون یارمارقسی مارت
آینون اون بشنندن باشلاناچاق، چونکه کرامت.
ری ظاهر اولان وقت دور. هر کسون نه جور
دردی اولمش اولسه او ساعت صحت تاپیاچ
خواهش ایلين لر ندزی ایله بیبورا بیلرلر.
آدرس: شمانخ، قورت بیری نک مجاوری.
آدرس: شمانخ، قورت بیری نک مجاوری.

اعلان

باکوده آجلان مکتبه بیدن او تری
یکرمی آلتی چوبوق لازم او لوپ: یکرمی مار
حاجی بالا شاکرده اینه وورولاچ، آلتی-
سی ده علی عباس شاکرده اینه وورولاچ.
هر گس ده ساتین چوبوق اولس، توفع
اولورنور بوقت ایله گوندرسون و چوبوق
برینی بر شاهی حسای ایله نالوژ ایله سون.

هله لک توللامشونغ خانه ویرانملری
دولانوب گیشور قلیسیده کاشانملری
تا بدیق آخر (لیزا) لار تک نیجه جاتانملری
جلجراغلارله ایشیقلاندیز بریق خانسلری
(زالخا) لار دخمه سنه چو کدی قاراناق بزه نه
تابیبور آج، بالاوجالار گذراناق بزه نه

پعن تو ناخ که ایل بو پیش گونلک زنیانی ب کازاره، داخی بوندان سوای بزه نهاییم چکار؟

باشوندان تا قویروقونا کمی ال چکون.
مخصر، بر بر جماعت ال چکدی لر. تا کله
بر افراز کربلای میر شفیع نام کاسدی لین.
دانانون قویروقونا قویدی که ال چکون.
ناکه همان ساعت دانا بیع او جوان بی.
زبان اوچه آوازیان بو کوردی بیع نعره
پدی و آتوالدی دوشی. همان ساعت
جماعت سی سه و برابر دیدی لر: آئی.
آقامیرزا محمد علی آقا، مژده و برکان که مالون.
او غرسی تابولدی. خلاصه کلام، عقلمند و
تجربه آموز کیشلر بو منوال آقانون مالون.
تابوب اوغری کربلای میر شفیع نامی جنس.
ایسوب وار یوسخونی البندن آلوبلار
او وقتان بو یانا نادرست کربلای میر شفیع
نام آواره وطن اولوب ذکر کم و اغزنه
قالوب دور. اکر قلیسه بو جور ایش.
افق دوشے وستون یانگا گلوب علاج
ایسته سله، همان دانا اللہون رحمتینه کیدوب.
اما اوونون دولوندن زنو زدا سیدلر کوچه سنده
تابولار، رجوع یوراسوز کیدوب بر دانه.
آلوب کنور موز، هر گون مال کیشه
رملدار و فلا باخان لازم دکول، بو جور.
مازوت چکوب عمل ایده موز، مال صاحبون
مالی تابولار.
اداره دن: هله بر بارا آخاخالداره
دیوللر که گویا ایرانه عقلمند و تجربه
آموز کنی لر آزدر.

الله ر شوت

- آخال سینخ دن -

ای ملا دای، کیچن هفتنه قوچا آقام
الله که رحمته کیندی . الله سین لک که نده
رحمت ایلسون.
والله، یوره کیندن، ها بالوار بردیم که بو
قیش کونی، بو بولسین وقتده اولمین؛
ها دیردیم: آلاقا لاریمی بینام، هیچ او لیسا
بر نیجه یوز میقات الله کنورم ، آنامک
جنائز منده خرج ایدم. اما، ظالم عز ایل
کاسب کسووب حالتان قانان دکل . من
بالو ارماغم بوشه کیندی، گنه اوز یلدیکنی
ایمده دی . بر یاندان آنامک اولومنه، بر بان-

بیز آمشوق کل بزمین کلدانا
آلامشوق بالدیزه دونه ولدان
بیز آمشوق عورتی کولسون، دیسون
آلامشوق ایت کمی زنگلده سون
بیز آمشوق عورتی بوز باش یسون
آلامشوق کونه فازان آش یسون
بیز آمشوق عورتی جان باش دیسون
آلامشوق: هی بیزه کلباش دیسون
بیز آرواد آدق که اولاد بر کیشی
آلامشوق پس لیشیره یشمیشی
بیز آمشوق عورت اولاد بختور
آلامشوق کونه چکه ک درد سر
بیز آمشوق عورت اولاد دوغرسی
آلامشوق اولسون ایوین اوغروسی.
مشهدی سیزیم قلی دائی»

سود و محکمه ایسله

دانان

جناب ملا نصرالدین عمود، سندن توفع
ایدورمک منیم بو نچه کلمه عرضی زور نالوندا
یازاگن. نچه وقت بوندان اقدم بزم سیاحت
بولوم دوشی زنوز قصبه نه، حقیقت جوچ
بخشی قصبه ایش و آب هواسی چوچ
کوزل و بخشی سولاری جاری در و چوچ
یمشی کامل آدماری وارد، ازقنا همان
کونارده نامعلوم شخص لر کلوب جناب میرزا
محمد علی آقانون ایونده اولان اشیاری
آباده مسحه دلار. نچه کون اوندان صکرا
عاقل و تجربه کورموش آدمارون تدبیریان
بر اوج یاشوندا داتانی بیع اوکوز بالاسی
کنوروب باشندان تسا ایاقنه کین مازوت
سور توب کوچه نون آرسنده ساخلا دولاد
و دندی لر که هن کن کرک کاسون بو دانانون

کیتتی لر دیز
(همجی نومرد، دابانی چاتدان خالایه جواب)
بیز آمشوق آرواد: آلغ چکمگه
آلامشوق: زله داراغ چکمگه
بیز آمشوق: آرواد اولا جاریه
آلامشوق: خانیم اولوب یاریه
بیز آمشوق عورتی ایش کورمگه
آلامشوق کونه ساجین هورمگه
بیز آمشوق قاین آتا ساخلاسین
آلامشوق کیجه کونوز یو خلاسین
بیز آمشوق عورتی اپک یا پا
آلامشوق دوزمگه منجیق ساپا
بیز آمشوق ساقلا رنک یا خامغا
آلامشوق قریل شوه تاخامغا
بیز آمشوق عورتی ایو ساخلا
آلامشوق ویل کره سار ساخلا
بیز آمشوق یرتیخ یاماخ ساخته
آلامشوق آغلش مده آغلیه
بیز آمشوق آروادی «دوز» از مگه
آلامشوق کونه کیده کرمگه
بیز آمشوق قوللوق ایده قوش کیمی
آلامشوق بالنه بایقوش کیمی
بیز آمشوق عورتی اوغلان دوغا
آلامشوق قیز دوغا بربادلینا
بیز آمشوق باش ماحلاری چوتده سین
آلامشوق هی او زینی یتدھسین
بیز آمشوق تک او توروب گوزله سین
آلامشوق خلا ماما جم له سین
بیز آمشوق نهرمزی چالخاسین
آلامشوق او شاقلا رارا قارغاسین

گنوروب حلقه‌ده او توران‌الارا جرگه ایله
ویره‌ردی، که کری آلاردی. اما اسد
بختله باخ که هیچ عقله گلین ایش
من باشه گلدنی؛ رحمنک آتامک «دور»
نه قوشومز کلوم خالادان مین ماناتق
کوموش قزیل عمارت اسانت آلوب
کنوردم. نجع که شرعی قاعده‌مزدر، «دور»‌ده
او توران‌الارا بر بر ویروب کری آلبردیم،
تو بت، ملا سلیمان ملا عنان او غولونه کانده
دبدهم؛ الله رضاسی ایچون بوبولی سگا ویردهم،
قبول ایتدیم؟ ملا سلیمان: الله رضا ایچون
قبول ایتدیم - دیوب آلدی، جیبینه قویدی.
هي ایستیدم ویرمیر. ودبیم؛ الله رضا ایچون
ویردک، من ده قبول ایتدیم. کیم، ایستر
ویره‌رم، ایسته‌مز ویرم. زورله ایسته‌مک نه حقک؟
اون کوندر ک کلوم خالا کلوب : بیا
اما نی ویر وی سنی حکمه‌یه شکایت ایده‌جمک -
دیر. یالیرم نه قایرام، جناب قاضی نک یانه
کیتیدم، ملا سلیمانی شکایت ایدیم که عمارتی
کری ویرسون. هله، قانی به باخ نه جواب
ویریز: شرعاً اونک مال در.

آ کیشی، یله زاد اولار که ملا
سلیمان مین ماناتی مفت مسلم یسون؟ کیم
گورمشدی ایمده به تک بو جور خلاف
عادت ایش اولسون؟ کیمک یادینه گلردى
که: «دور» بولنی آلوب ویرمیمین. والله،
ملا دائی بو بالارلار هامیسی سندن در، بجا.
عنک ایمده‌کی بیزیلکلری هامیسی سنک
کلگکدر. ایمده یه‌جن ۱۳۲۵ ایل
کجیوب، هیچ بر برده بیله زاد گورول.
میوب که بر کیشی «دور» بولنی آلوب
یسون، همده دیسون که شرعاً منم مادر، حلامدر.
هارایه واریرسام بر چاره تامیرام.
کلوم خالانک الندن ده هارایه قاجاباغی
یالیرم. اماندی ملا دائی، نه جور که
بو بیزیلکلری سن خلقات یادینه ساللا، ایله‌ده
درماتی تاب: منی گلکلوم خالادان قورتار.
«موز الان»

مالارلاک بو بیای خسرومله بساطی گنه بی
جور او توشیدی. زورش، بر نیچه بوز مناتله
رد و دفع اولوندی. بولناره جهنم، اما،
منم سوزم بولناره دکل، درد او زگه
درد در: یالیرم، منم ایوبی ییخان، «دور»
بساطی سیزک طرفارده ده وارم؟ ایله ایشیدیم
که بیخش، قوی، «دور»‌ی سگا آلادام:
بزم طرف ده بری اولنده، بر سیوخانی ملا،
و ملاهه بکزینتلر او لو ایوبیه یغشیوب حلقه
او تورولار، نه جور که جوانان حلقه او توروب
تولا دوکه او بیارلار. او لو صاحبی، او ز
کوچنه کوره، مین منات، ایکی مین منات،
بیش مین ماناتق قزیل کوش عمارتی (متلا)
بوغازق، یله‌زیک، سرقه، سکر کردن
با غایی ... کیمی زادلاری) بر یا باقلت ایچنه
قویوب کنوره، هر که، جرک ایله ویره،
که کیری آلار، ویرن کیشی یله دیار:

بو بولی سگا، الله رضاسی ایچون ویردهم،
قبول ایتدیم؟ آلان شخصه دیر: الله رضا
ایچون قبول ایتدیم، که سگل هه ایتدیم.
اکر حلقه‌ده او توران‌الارا سانی اللی اولسا،
و یالقده کی عمارتک قیمتی ۲ مین منات اولسا،
او لو صاحبی اولونک خیرنه یعنی ساغلنگنده
قیلمادقی نمازک دوتعادیقی اوروچک، ویرمدکی
ز کاتک عوضه یوز مین منات کاپ کوبه
پایلامش حساب اولونار. و هامی کناهی
با غشانلار یعنی کناهی بو «دور» بولیله عوض
ایدیلار، آناندان دوغمش تکی معصوم و
کناهانز اولار.

ملا دائی، ایله برجه او زوگی عقلانی
یلرسن. گورورسن اصولی، گورورسن آل
ویری: او لو صاحبی بو جور «دور» شر-
عی ایله هیچ بر قیره بر قبک ویرمنش
اولونک خیرنه میلرجه منات ویرمنش
حساب اولونار. بو جور شرعی عمل ایله
هم حبیبدن بر قبک چیماز، همده شریعت
امری یرینه گلوب الله ده راضی اولار.
بزم بو شرعی «دور» من قدیم دن
بری، همیشه بر قاعده ایله عمله گلردى:

او لو صاحبی بر ایکی مین ماناتق عمارتی
ای ملا، آروان‌الارا بو آغا‌لاشماده‌زکاهی،

داندا پولسیزلمه درد ایدیردیم که: بروقت
ده، نه ایدی منم باشیما کادی. لاقن، درد
ایدن تک بر من دکامش: نرم مرحمتی
قونشو آروان‌الاری درد ایدیره مشار
که آتمک اولوم خبرینی اکشیدن ساعت
فارسقا تک ایومه دولیلار، بر آغا‌لاشها، بر
فنان قوبایردیلر که، الله کوسترسون.

بیش اون دقیقه کبجیدی آغ باشیلر دسته
سی هه هجوم چکدی. بر ساعت صوکرا،
بزم ایوم، دخی بزمکی لکدن چیخدی.
(ایمده، یالدم دردینی یادیدان چیخاردم)
آتمک اولوم دردینی یادیدان چیخاردم
چوبکه اور اسی دکلی: الله بـو
چاغیری‌بلماش قوقاقلرینه جای، سوخاری،
چورمه، پلا... لازم.

ملا دای، بر بوراده اولوب اوز قولاغنکه
ایشیدیلک که: آروان‌الارا آغا‌لاشمالاریه
مالارلا قرآن او خومالاری بری برینه فاریشان دا
نه غریبه عالم اولارم!!!

بر ایستدم آروان‌الارا دیسم: «ناحر
زحمت چکوب اوزو تری اینجیدیرسیز، آلام
دوقسان یاشنده، فقیلک بری ایله ایستدم. اوز
احبیله الله رحمته کیندی، سیزه نه اولوب
ساجلارلگی یولورسیز؟»

هیله آزیزی آجدیم دیسم: «هـ
سوس، تازه مسلمان! سوس، مرتد! ...»
- جاره‌ساز چکلیدم کناره.

ملا دای، کوره‌یدل، قوجا قفیر آلامی،
نه مدح نه تعریف ایدیردیل دیسم: زمانه‌نک
تلک مجاهدی، مملکتک دیره کی، جماعتک
یله‌کی ایدی. سـنک بکنندیک آروان‌الار
نه مقاملار، نه هوالار او خوردیلار! بولنارلا
مدحیلرینی ایشیدیکه، آز داهه، او زومده
آتمه شک کتیره ایدیم. حالبوک دوغرونسی
ذیمک لازم کلسه، رحمتک آلام الله الا
بازیخ، دیلزیز بی سواد بر بلندسی ایدی،
او ز شهر ندن سوایز دنیا یلمزدی، بوزباندان
او زکه بر زاد تائیزدادی، ساقله‌نه خینا قویهاد
قدان غیری‌الدن بر شی کلمزدی.

ای ملا، آروان‌الارا بو آغا‌لاشماده‌زکاهی،
میذر و باشی محرر: جلیل محمدی زاده

دعا خبرلی و ایرانی ل.

بر اوزنده بر ملت یوندی که سلطان آدی گلنده تر تر نیزه همین ...
جمع بر پادشاه بزم سلطان پادشاه هاری ایل دعوا ایلیه بیلز ...